

T.C. Resmî Gazete

Tesis tarihi: 7 Teşrinievvel 1336

İdare ve yazı işleri için
Başvekâlet Neşriyat Müdürlüğüne
müracaat olunur.

21 HAZİRAN 1934

PERŞEMBE

SAYI: 2733

KANUN

İskân Kanunu

Kanun № : 2510

Kabul tarihi : 14/6/1934

Mukaddeme

İskân mntakaları

Madde 1 — Türkiyede Türk kültürüne bağlılık dolayısıyla nüfus oturuş ve yayılışının, bu kanuna uygun olarak, İcra Vekillerince yapılacak bir programa göre, düzeltilmesi Dahiliye Vekilliğine verilmiştir.

Madde 2 — Dahiliye Vekilliğince yapılp İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunacak haritaya göre Türkiye, iskân bakımından üç nevi mntakaya ayrılır.

1 numaralı mntakalar : Türk kültürlü nüfusunun tekâsüfî istenilen yerlerdir.

2 numaralı mntakalar : Türk kültürüne temsili istenilen nüfusun nakil ve iskânına ayrılan yerlerdir.

3 numaralı mntakalar : Yer, sıhhat, iktisat, kültür, siyaset, askerlik ve inzıbat sebepleriyle boşaltılması istenilen ve iskân ve ikamet yasak edilen yerlerdir.

Yukarıda yazılan iskân mntakalarının tasdikli haritasında, zamanla ortaya çıkacak ihtiyaca göre değişiklikler yapılması Dahiliye Vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyeti kararına bağlıdır.

Fasıl : I

Muhacirlerin ve mültecilerin kabulü

Madde 3 — Türkiyede yerleşmek maksadile dışarıdan, münferiden veya müçtemian, gelmek istiyen Türk soyundan meskûn veya göçebe fertler ve aşiretler ve Türk kültürüne bağlı meskûn kimseler, işbu kanunun hükümlerine göre Dahiliye Vekilliğinin emrile kabul olunurlar. Bunlara (muhacir) denir. Kimlerin ve hangi memleketler halkının Türk kültürüne bağlı sayılacağı İcra Vekilleri Heyeti kararla tesbit olunur.

Türkiyede yerleşmek maksadile olmayıp bir zaruret ilcasile muvakkat oturmak üzere sığınanlara (mülteci) denir. 4 üncü maddede yazılı sebepler bulunmayan mülteciler, Türkiyede yerleşmek isterler ve bunu yazı ile buldukları yerin Hükûmetine bildirirler ise muhacir muamelesi görürler. Öbür mülteciler için Vatandaşlık Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Dahiliye Vekilliği muhacirlerin ve mültecilerin alınma yollarını gösterir bir talimatname hazırlar.

Madde 4 — A : Türk kültürüne bağlı olmayanlar,

B : Anarşistler,

C : Casuslar,

Ç : Göçebe çingeneler,

D : Memleket dışına çıkarılmış olanlar Türkiyeye muhacir olarak alınmazlar,

Bulaşık hastalıklılar doğrudan doğruya Hükûmet hastanelerine gönderilip orada parasız tedavi olunurlar.

Madde 5 — Hususî bir ahit dolayısıyla Türkiyeye mecburî olarak gelenler yapılan muahede hükümlerine ve Hükûmetçe verilen kararlara göre alınrlar.

Madde 6 — A : Muhacirler sınırlardan girdikleri veya nakil vasıtalarından çıktıkları yerin en büyük mülkiye memuruna kendilerini ve ailesi fertlerini yazdırıp bir "muhacir kâğıdı," almağa ve bir vatandaşlığa girme beyannamesi imzalamaga mecburdurlar. Muhacir kâğıdı muvakkat doğum kâğıdı yerine geçer ve bir yıl muteber tutulur.

B : Muhacir olarak alınanlar, İcra Vekilleri Heyeti kararla, hemen vatandaşlığa alınrlar. Küçükler baba ve analarına veya hısımlarına bağlı tutulurlar. Kimsesiz gelen küçükler, yaşma bakılmaksızın, vatandaşlığımıza geçirilirler.

Madde 7 — A : Türk ırkından olup Hükûmetten iskân yardımını istememeyi yazı ile bildiren muhacirler ve mülteciler Türkiye içinde istedikleri yerde yerleşmeğe serbest bırakılırlar. Hükûmetten iskân yardımı istiyenler Hükûmetin göstereceği yerlere gitmeğe mecburdurlar.

B : Türk ırkından olmayanlar, Hükûmetten yardım istemeseler bile, Hükûmetin göstereceği yerde yurt tutmağa ve Hü-

kümetin izni olmadıkça buralarda kalmağa mecburdurlar. İzin-siz başka yere gidenler ilk defasında yerlerine çevrilirler. Te-kerrürü halinde İcra Vekilleri Heyeti kararile, vatandaşlıktan düşürülürler.

C : Türkiyeye geldikleri tarihten itibaren iki yıl içinde iskân istemiyen muhacir ve mültecilere iskân yardımı yapılamaz.

Fasıl : II

İçerde, nakiller, kültür ve idare tedbirleri

Madde 8 — Türkiye içinde toprağı dar veya azmıklık, bataklık, ormanlık, dağlık ve taşlık olan yerlerde bulunan ve geçim vasıtasından mahrum olan köyleri, gerek meskûn gerek göçebe bulunsun üç numaralı mıntakalar halkını yaşayış ve sıhhat şartları elverişli olan yerlere nakletmeğe; evleri dağınık köyleri daha uygun merkezlerde toplamağa; huğları, obaları ve komları köyler içine kaldırmağa ve yenilerinin yapılmasını yasak etmeğe Dahiliye Vekili salâhiyetlidir.

Madde 9 — Türkiye tabiiyetinde bulunan gezginci çingene-leri ve Türk kültürüne bağlı olmiyan göçebeleri, toplu olma-mak üzere kasabalara ve serpiştirme suretile Türk kültürlü köylere dağıtıp yerleştirmeğe; casuslukları sezilenleri sınır boylarından uzaklaştırmağa ve ecnebi tebaası gezginci çingene-leri ve Türk kültürüne bağlı olmiyan göçebeleri millî sınırlar dışına çıkarmağa Dahiliye Vekili salâhiyetlidir.

Madde 10 — A : Kanun aşirete hükmi şahsiyet tanımaz. Bu hususta her hangi bir hüküm, vesika ve ilâma müstenit de olsa tanınmış haklar kaldırılmıştır. Aşiret reisliği, beyliği, ağa-lığı ve şeyhliği ve bunların her hangi bir vesikaya veya görgü ve göreneğe müstenit her türlü teşkilât ve taazzuvarı kaldırılmıştır.

B : Bu kanunun neşrinden önce her hangi bir hüküm veya vesika ile veya örf ve adetle aşiretlerin şahsiyetlerine veya onlara izafetle Reis, Bey, Ağa ve şeyhlerine ait olarak tanınmış, kayıtlı, kayıtsız, bütün gayrimenkuller Devlete geçer. Bu kanun hükümlerine ve Devletçe tutulan usullere göre bu gayrimenkul-ler muhacirlere, mültecilere, göçebelere, naklolunanlara, toprak-sız veya az topraklı yerli çiftçilere dağıtıp tapuya bağlanır. Bu gayrimenkullerin aidiyeti tapu sicillerindeki kayıtlara göre tesbit olunur. Tapu sicillerinde aidiyete dair bir kayıt yoksa veyahut kayıtlar yalnız şahıslar namına olupta halk arasında bunların aşirete ait olduğu şayi bulunuyor ve aşiret fertleri de bu gayrimenkullerden başkasına sahip bulunmıyorlarsa aidiyet, tahkikat üzerine, o yerin idare heyeti kararile hallolu-nur; idare heyetlerinin valilerce tasdik edilen bu kararı kat'idir.

C : Bu Kanunun neşrinden önce aşiretlere reislik, beylik, ağalık, şeyhlik yapmış olanları ve yapmak isteyenleri ve sınırlar boyunda oturmasında emniyet ve asayiş bakımından mah-zur bulunanları, aileleriyle birlikte, münasip yerlere naklettirip yerleştirmeğe İcra Vekilleri Heyeti kararile, Dahiliye Vekili salâhiyetlidir.

Ç : Türk tebaasından olupta Türk kültürüne bağlı bulun-miyen aşiretler fertlerinin dağınık olarak 2 numaralı mıntaka-lara, Türk tabiiyetli ve Türk kültürlü göçebe aşiretler fertlerini sıhhat ve yaşama şartları elverişli yerlere nakledip yerleştirmeğe; Türk tebaası olmiyan ve Türk kültürüne bağlı bulunmiyan gö-çebe aşiretler fertlerini icaba göre Türkiye dışarısına çıkarmağa Dahiliye Vekili salâhiyetlidir.

Madde 11 — A : Ana dili Türkçe olmiyanlardan toplu olmak üzere yeniden köy ve mahalle, işçi ve sanatçı kümesi kurulması veya bu gibi kimselerin bir köyü, bir mahalleyi, bir işi veya bir sanati kendi soydaşlarına inhisar ettirmeleri yasaktır.

B : Türk kültürüne bağlı olmiyanlar veya Türk kültürüne bağlı olupta Türkçeden başka dil konuşanlar hakkında harsî, askerî, siyasî, içtimai ve inzibatî sebeplerle, İcra Vekilleri He-yeti kararile, Dahiliye Vekili lüzumlu görülen tedbirleri almağa mecburdur. Toptan olmamak şartile başka yerlere nakil ve vatandaşlıktan iskat etmek de bu tedbirler içindedir.

C : Kasabalarda ve şehirlerde yerleşen ecnebilerin tutarı belediye sınırı içindeki bütün nüfus tutarının yüzde onunu ge-çemez ve ayrı mahalle kuramazlar.

Fasıl : III

İskân

Madde 12 — 1 numaralı mıntakalara:

A : Yeniden hiç bir aşiretin veya göçebenin sokulmasına, Türk kültürüne bağlı olmiyan hiç bir ferdin yeniden yerleş-mesine ve bu mıntakaların eski yerlilerinden olsa bile Türk kültürüne bağlı olmiyan hiç bir kimsenin avdet etmesine izin verilemez.

B : Bu mıntakalarda soyca Türk olup dilini unutmuş veya ihmal etmiş bulunan köyler ve aşiretler efradı, ahali Türk kültürüne bağlı köyler ile nahiyeye, kaza ve vilâyet merkezleri civarına yerleştirilirler.

C : Bu mıntakalarda, 1914 den önce, yerleşip ana dili Türkçe olan ve umumî veya millî savaşta mıntaka dışarısındaki vilâyetlere gelmiş ve bu kanunun mer'iyetine kadar hiç bir iskân yardımı görmemiş bulunanların eski yurtlarına gelmeleri ve yerleşmeleri temin olunur.

Ç : Dışarıdan gelecek Türk kültürlü muhacirler, iklim ve yaşayış şartlarına uygunluğu göz önünde tutularak, bu mıntakalara alınıp yerleştirilirler.

D : 3 numaralı mıntakalar halkından veya 1 numaralı mın-takalar dışında yerleşmiş olanlardan Türk kültürlü vatandaşlar, aileleriyle birlikte, iklim ve yaşayış şartlarına uygun olmak üzere, 1 numaralı mıntakalara alınıp iskân edilirler.

E : 1 uumaralı mıntakalar haricindeki vilâyetler ahalisinden bu mıntakalara, aileleriyle birlikte, gelip yerleşmek isteyen Türk ırk ve kültürlü asker ve mülkiye mütekaitleri, yine bu vilâ-yetler halkından ve Türk ırkından olduğu halde bu mntaka-larda askerlik etmiş olup terhislerinde ailelerini getirerek ve bekâr olanlar da evlenerek, yerleşmek isteyenler, 17 nci mad-deye göre, iskân edilirler.

Madde 13 — 2 numaralı mıntakada:

1 - Aşağıda yazılanlar Dahiliye Vekilliğinin münasip göre-ceği yerlerde iskân edilirler:

A : Dışarıdan gelen muhacirler ve mülteciler;

B : Bu mntakadaki aşiretler;

C : 1 ve 3 numaralı mıntakalardan naklolunanlar;

Ç : 1 ve 3 numaralı mıntakalar halkından olup bu mnta-kalarda askerliğini bitirmiş olanlardan evlenerek kalmak isti-yenler;

D : 1 numaralı mıntakalarda Türk ırkından olmiyanlardan bu mntakaya gelip yerleşmek isteyenler.

2 - Aşağıda yazılanlar, İcra Vekilleri Heyeti kararile, nakil ve iskân edilebilirler:

A : Topraksız veya az topraklı çiftçiler;

B : Heyelân ve seylâp gibi afete uğriyan kimseler;

C : Verimsiz veya azmıklık ve bataklık veya tehlikeli veya askerlikçe yasak topraklardaki insanlar;

Ç : Harsî, siyasî, idarî, içtimai, askerî, iktisadî sebeplerle nakline lüzum görülenler.

3 - Türk ırkından olmıyanların serpiştirme suretile köylere ve ayrı mahalle veya küme teşkil edemeyecek şekilde kasaba ve şehirlere iskânları mecburidir.

Madde 14 — Yer, sıhhat, iktisat, kültür, siyaset, askerlik ve inzıbat sebeplerile Hükümetçe iskân ve ikamet yasak edilip boşaltılması istenilen üç numaralı mıntakalar halkı, iklimi, yaşayış şartlarına ve bu kanunda yazılı kayıtlara göre 1 veya 2 numaralı mıntakalara nakil ve iskân edilirler.

3 numaralı mıntakalara, İcra Vekilleri Heyeti kararı olmadıkça, hiç kimsenin yeniden iskân ve ikametine izin verilemez.

Madde 15 —

1 - Devlet kara ve deniz nakil vasıtaları muhacirleri, mültecileri, gümrükten muaf bütün eşyalarını ve hayvanlarını, Hükümetçe naklolunanları ve eşya ve hayvanlarını yerleşecekleri yere, yerleşecekleri yer yolları üzerinde değilse en yakın istasyon veya limana kadar parasız naklederler.

İmtiyazlı nakliye ve tahmil ve tahliye şirketleri bu kimseler ve eşyaları ve hayvanları hakkında asgarî tarifelerini tatbika mecburdurlar.

2 - 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddelerde yazılı dahilde bir yerden diğer yere naklolunanlardan ve dışarıdan kendi kendine gelen muhacir ve mültecilerden ihtiyaçlı olanlar:

A : İskâna tâbi tutulurlar,

B : Kendilerinin, zat, ev, sanat ve ticaret eşyalarının, alât ve edevatının, yiyeceklerinin, tohumluklarının, koşum ve damızlık hayvanlarının ve gümrükten muaf bütün eşyalarının kalktıkları yerden veya sınırdan yerleşecekleri yere kadar nakliye masrafları Hükümetçe verilir.

C : Bunların kaldırıldıkları veya sınırlarımızdan içeriye girdikleri gündün iskân edildikleri güne kadar geçen zaman zarfında ve iskânlarından itibaren bir yıl içinde yatacakları, yiyecekleri, yakacakları ve tedavileri Hükümetçe meccanen temin olunur.

C : Bunlardan çok fakir olanlarına, bir defalık, giyecek de Hükümetçe verilebilir.

3 - Hükümetçe naklolunanlardan ve kendi kendine gelen muhacir ve mültecilerden ihtiyaçsız olanlara ve serbest iskân isteyen bütün muhacir ve mültecilere Hükümetçe masraf yapılamaz. Ancak imkân olan yerlerde bunlara toprak, ev yeri, bağ ve meyvelik yeri verilir.

Masrafları kendi taraflarından ödenmek şartile, nakil vasıtaları, yatacak yer, yiyecek, içecek ve yakacak Hükümetçe temin ve tanzim olunabilir.

4 - Hükümet kararile getirilen muhacirlerden ihtiyaçlı ihtiyaçsız aranılmıyarak hepsi için bu maddenin ikinci bendi tamamen tatbik olunur ve kalktıkları yerden sınırlarımıza kadar ikinci bendin (B) fıkrasındaki bütün nakliye, yatacak yer, yiyecek, yakacak ve tedavi masrafları Hükümet tarafından verilir.

5 - İskân yerlerini bırakarak serbest iskân isteyenlere, verilmiş olan yapılar ve topraklar ve yapılan masraflar peşin olarak geri alınmak şartile, Dahiliye Vekilligince serbest iskâna izin verilebilir.

6 - İhtiyaçlıları ve ihtiyaçsızları ayırmağa yarayan bir "ihtiyaç derece cetveli", Dahiliye Vekilligince yapılır.

Madde 16 — A: Karı ve koca bir aile olarak iskân edilir:

B : Evlenmemiş çocuklar, çocuksuz erkek ve kadın dullar, ana ve baba ile veya bunlardan sağ olanı ile birlikte iskân görürler;

C : Anasız ve babasız torunlar dede ve büyük analarile veya bunlardan sağ olanile birlikte iskân edilirler. Ancak torunların hisseleri tapuda kendi adlarına yazılır;

Ç : Anasız ve babasız çocuklar birlikte bulunduğu ve yaşadığı kan, civar ve sıhrî hısımlarile birlikte yerleştirilirler. Bunların da hisseleri tapuda kendi adlarına yazılır.

D : Anasız ve babasız çocuklar, kan ve civar veya sıhrî hısımlarından biri, yoksa kendi başlarına iskân görürler. Bunların küçüklerine ayrıca vasi tayin ettirilir.

E : Evli çocuklar ve evli torunlar, başlı başına bir aile olarak iskân görürler;

F : (C) fıkrasındaki torunların, (Ç) ve (D) fıkralarındaki çocukların, üvey çocukların ve evlâtıklarının hisseleri evleninceye kadar hiç bir suretile satılamaz, bağışlanamaz ve haczolunamaz;

G : Türk muhacir ve mülteciler hısım ve akrabalarının buldukları yerde iskân olunurlar.

Madde 17 — İskân bir aileye, nüfus ve ihtiyacına göre oturacak ev veya ev yeri, sanatkârlara ve tüccarlara ayrıca geçim getirecek dükkân veya mağaza yahut bu gibi yapı veya yeri ve mütedavil sermaye; çiftçilere de ayrıca kâfi toprakla çift hayvanı, alât ve edevati, tohumluk, ahır ve samanlık veya yeri vermekle yapılır.

Köylerde, kasabalarda sanatkârlara dükkândan ayrı yarım istihkak miktarı toprak da verilir.

İskân derecesini gösteren (Toprak tevzi cetveli) ilişiktir.

Madde 18 — İskânda Hükümetçe verilen talimata göre yapı yapılması için malzeme veya para verilebilir. Yapı yapmakta kendileri de çalıştırılabilir.

İskân için Devlet ormanlarından parasız kereste vermek ve bu yapıları yapmada asker, Devlet memur ve müstahdemlerini ve vasıtalarını kullanmak caizdir.

Madde 19 — Yeniden kurulan veya canlandırılan köylere, orta malı olarak mevcut nüfusun ortak ihtiyacına yetişen mektep, cami, köy odası, karakol, pazar, harman ve mezarlık yerleri, otlak, suvat, orman kanunu hükümleri içinde baltalık ve başka ortak ihtiyaçlara lâzım yerler parasız bırakılır.

Mektep odası, çeşme, su yolları, kuyu, sarniç ve sulama tertibatı da Hükümetçe yapılabilir veya tamir edilebilir. Bu işlerde buraya yerleştirilenleri işletmeğe Hükümet salâhiyetlidir.

Madde 20 — 1 numaralı mıntakalara iskân edilenlere, değeri peşin verilmek üzere iskân derecesinin iki katı, 1914 veya daha önceki yılların tapu ve yoksa vergi kıymetleri üzerinden, toprak verilir.

Vergi veya tapu kıymeti olmıyanları, emsaline bakılarak, o yerin idare heyetinin takdir edeceği kıymet üzerinden vermek caizdir.

Madde 21 — İskân edilen muhacir, mülteci, göçebe ve naklolunan çiftçilere ve sanatkârlara aşağıda yazılı topraklardan dağıtılır.

A : Menşei ve nevi ne olursa olsun bütün millî topraklardan;

B : Şehirlerin, kasabaların, köylerin sınırları içinde bulunan mer'a, baltalık ve fundalık gibi orta malı olup Hükümetçe ihtiyaçtan fazla görülen topraklardan;

C : Şehirlerin, kasabaların, köylerin sınırları dışında kalan ve orman olmıyan boş yerlerden;

Ç : Devletçe görülecek lüzum ve zaruret üzerine bazı ormanlarda, İcra Vekilleri Heyeti kararile, muvafık görülen yerlerden;

D : Hükümetçe satın alınacak veya istimlak olunacak çiftlikler ve topraklardan;

Madde 22 — Muhacirlerin, mültecilerin, göçebelerin ve naklolunanların yerleştirilmelerine ayrılan veya bunlara verilen yapılar ve topraklar kimin işgali altında olursa olsun vali veya

kaymakamın yazılı emrile zabıtaca boşaltılır ve kendilerine teslim olunur. Bunlara vuku bulacak tecavüzlerde de vali ve kaymakamlar zabıta marifetile tahliyeyle salâhiyetlidirler.

Madde 23 — Bu kanun hükümlerine göre muhacirlere, mültecilere, göçebelere, naklolunanlara ve yerlilere dağıtılan yapı ve toprakların temlikine vali ve kaymakamlar salâhiyetlidirler. Dağıtış defter veya kararlarının altı vali veya kaymakamlarca tasdik edilmesi, temlikdir. Tasdikli defterlerdeki veya kararlardaki miktarlar muteberdir.

Madde 24 — Muhacirleri ve mültecileri ve naklolunanları kendilerine ev yapıcıya veya Hükûmetçe yaptırılınca kadar yerleşecekleri yerde veya civarda mevcut Hükûmete veya halka ait münasip binalarda barındırmak ve bu binaları vali veya kaymakamın yazılı emrile zabıtaca hemen boşaltmak caizdir. Ancak bu boşaltmanın ev ve bina sahiplerinin yaşamlarını ve barınmalarını imkânsız kılacak yolda olmaması ve bir yıldan fazla sürmemesi şarttır.

Bu yolda binası boşaltılanlara Hükûmetçe münasip kira verilir. Muhacirlerin, mültecilerin ve naklolunanların geçtikleri yerlerde muvakkat konaklamak üzere bir haftadan fazla bir müddet için bina boşaltılmasına izin verilemez. Bu maddenin hükümlerini tatbik için Dahiliye Vekilligince talimat yapılır.

Madde 25 — Muhacirlerin, mültecilerin, naklolunanların ve göçebelerin yurtlandırıldıklarından başlayarak iki yıl içinde, görülecek hakiki lüzum üzerine, aynı mıntakalarda iskân yerlerini değiştirmeye ve düzeltmeye Dahiliye Vekili salâhiyetlidir.

Fasıl : IV

Mecburiyetler, tasfiye ve istihkak mazbataları

Madde 26 — 3 numaralı mıntakalardan mecburi nakledilenler menkul mallarını birikte götürülebilirler. Bunların bıraktıkları gayrimenkullerin mülkiyeti tam olarak Devlete geçer. Tasarruf vesikasına bağlı olanlarının sahiplerine 1914 veya daha önceki yıllar vergi, yoksa tapu değerlerinin dört katı üzerinden, tapu ve vergi değerleri olmyanların emsalinin vergi veya tapu değerlerine bakarak o yerin idare heyetince takdir edilecek değer üzerinden birer "istihkak mazbatası" verilir.

Madde 27 — Bu kanun hükümlerine göre Hükûmetçe naklettirilenler veya istekleriyle göç edenler bir yıl içinde eski yerlerindeki menkul ve gayrimenkul mallarını tasfiye etmeye mecburdurlar. Bu müddet içinde tasfiye etmeyenlerin menkul ve gayrimenkul malları Devletçe tasfiye olunur. Bunlardan istiyenler 26 ncı maddeye göre gayrimenkullerine karşılık Hükûmetten istihkak mazbatası alabilirler. Bu takdirde bu gayrimenkullerin mülkiyeti tam olarak Devlete geçer.

Madde 28 — İstihkak mazbataları önce sahiplerine gittikleri yerde iskân için verilen menkul ve gayrimenkul mallara mahsup edilir. Bakıyeleri yerleştikleri vilâyet içinde Hazinesinin mülk ve toprak artırmalarında nakit olarak kabul olunur. Şu kadar var ki bir aileye istihkak mazbatası karşılığı olarak iskân haddinin iki katından fazla toprak verilemez.

İstihkak mazbataları, sahiplerinin adlarına yazılı olup ancak noterlikler vasıtasıyla başkalarına ciro edilebilir.

Bunların mirasçılara intikali umumî hükümlere bağlıdır.

Madde 29 — A: Hükûmetçe iskân edilen muhacirler, mülteciler, göçebeler ve 1 numaralı mıntakada Hükûmetçe yerleştirilen kimseler yerleştirildikleri yerde en az on yıl oturmağa mecburdurlar. Bunlar Dahiliye Vekilliginin izni olmadıkça başka yerlerde yurt tutamazlar. Başka yerlere izinsiz gidip yurt tutanlar ve tutmak isteyenler yerleştirildikleri yere döndürülürler.

B: 1 ve 3 numaralı mıntakalardan 2 numaralı mıntakaya naklolunan ve 2 numaralı mıntakada 9, 10 ve 11 inci maddelere göre bir yerden başka yere nakledilenler on yıl sonra dahi, İcra Vekilleri Heyeti kararı olmadıkça, başka yerlere gidip yurt tutamazlar.

Madde 30 — 1 ve 2 numaralı mıntakalara yerleşenlere borçlu ve borçsuz iskân yolile verilen gayrimenkuller on yıl müddetle hiç bir suretle satılamaz, bağışlanamaz, terhin edilemez, haczolunamaz. Tapularına o yolda kayıt düşürülür.

Hükûmetin iznile Ziraat Bankasına terhin caizdir.

Fasıl: V

Muafiyetler

1 — Gümrük muafiyeti

Madde 31 — Bu kanunun hükümlerine göre alınan muhacirlerle dışarıdan gelen mülteci ve aşiret fertlerinin birlikte getirdikleri aşağıda gösterilen kendi eşyaları, malları ve hayvanları gümrük resmile, bir defaya mahsus olmak üzere sair bütün teklif ve resimlerden muafittir.

1 - Bir aile için :

A: Zat ve ev eşyası kâmilin.

B: Meslek ve meşgale eşyası aşağıdaki kayıtlarla:

Çiftçi ise: Çift hayvanları, arabaları, araba ve koşum takımları, çiftçiliğe mahsus her türlü alât ve edevat ve makineleri, damızlık hayvanları, tohumluk ve yiyecek zahireleri ve aşıkları kâmilin ve ötedenberi besledikleri büyük ve küçük hayvanlarla ziraî mahsullerinden değeri altı bin liraya kadar olan miktarı.

Sanatkâr ise: Her türlü sanat alât ve edevatı ve makineleri, söküp getirecekleri fabrikaları, alât ve edevatı kâmilin ve fabrikalar masnuatından ve iptidai maddelerinden değeri altı bin liraya kadar olan miktarları (trikotaj fabrikası makineleri ve kauçuk sanatları mamulâtından olan ayak kabıları hariçtir. Ancak zata mahsus ve kullanılmış küçük trikotaj makineleri muafiyetten istifade eder.)

Tüccardan ise: Ötedenberi satagelmekte oldukları ticaret mallarından değeri (12 000) liraya kadar olan miktarı (şeker, benzin, petrol, koza, ipek ve ipekliler ve inhisara tâbi maddelerle trikotaj makineleri ve kauçuk sanayii masnuatından olan ayakkabıları hariçtir.)

2 - Bir cemaat için (bir köy ve mahalle veya cemaate ait kullanılmış eşya):

A: Bütün mektep eşyası;

B: Bütün cami eşyası;

C: Vakıflara ait eşya ve mahsuller;

Ç: Köy ve mahalle odası eşyası, hatıralar ve cemaate yadigâr eşya;

D: Köyün ve mahallenin orta malı olan boğalar, aygırlar, tekeler, koçlar ve damızlık bütün hayvanlar;

E: Köy veya mahallenin harman, orak makinesi ve traktör gibi ortak ziraî makine ve aletleri, köy değirmeni ve un fabrikası gibi müşterek sanat fabrika ve makineleri.

Madde 32 — Muhacirler ve mülteciler 31 inci madde hariçinde menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli veya ellerinde bulunan nakitleri karşılığı Türkiyede yapacakları sanat veya ticaret veya ziraat eşyası getirebilirler. Bu yolda getirilecek eşya gümrük ve sair resimlere tâbidir. Ancak bu eşyanın şeker, benzin, petrol, koza, ipek ve ipeklilerden ve Türkiyede inhisara bağlı maddelerle trikotaj makineleri ve kauçuk sanayii mahsullerinden olan ayakkabılardan olmaması şarttır.

Madde 33 — Hükûmetçe memleket iktisadiyatını korumak üzere alınan ve alınacak olan tedbirler 31 inci ve 32 nci mad-

delere göre hariçten getirilebilecek eşya hakkında tatbik edilmez.

Madde 34 — 31 ve 32 nci maddelerdeki muafiyetleri kazanabilmek, Türk vatandaşlığına girmek için beyanname verip karşılığında bir kâğıt almağa ve getirilen malların, muhacirlerin ve mültecilerin kendi malları olmasına vabestedir.

Sınırlarda belli kapılardan başka yollardan girmeğe mecbur kalmış olan muhacirler ve mülteciler getirecekleri mallar için bir beyanname verirler; aksi sabit oluncuya kadar bu beyannameler muafiyet için muteber olur. Kapılardan gelecek muhacirlerin ve mültecilerin nizamnamesinde şekil ve mahiyetleri gösterilecek bir vesika göstermeleri yahut yalnız veya toplu bir beyanname vermeleri kâfidir.

Türk vatandaşlığına girmekten vaz geçen veya giremeyen veya getirdikleri malların kendi malları olmadığı anlaşılanlardan 31 inci maddeye göre affedilmiş olan teklif ve resimler tam olarak tahsil olunur. 32 nci maddeye göre geçirilmiş eşya için bu teklif ve resimler iki kat alınır.

Muhacirlere ve mültecilere ait olmadığı halde bu kanunun hükümlerinden istifade edilerek geçirilecek gerek eşya ve hayvanlar ve gerek sahipleri 1918 numaralı kaçakçılık kanunu hükümlerine tâbi tutulur.

Madde 35 — Muhacirlerin ve mültecilerin gümrüksüz olarak sokacakları malların değeri gümrükten geçtiği yerin piyasadaki toptan fiata göre tayin olunur.

2 - Vergi ve resim muafiyeti

Madde 36 — A : hariçten gelecek muhacirlerle mültecilere pasaport vize ve eşya vesikası pulsuz, parasız verilir.

B : Muhacirlerin, mültecilerin verecekleri veya kendilerine verilecek beyanname, vesika ve sair evrak her türlü damga ve pul resminden muafıdır.

Madde 37 — Muhacirler, mülteciler, 12 nci maddeye göre 1 numaralı mıntakada iskân edilenler, bir yerde yurtlandırılan göçebelere ve bir mıntakadan öteki mıntakaya Hükümetçe naklolunup iskân edilenler aşağıdaki muafiyetlerden istifade ederler:

1 - Vergi muafiyeti:

A : (1) numaralı mıntakaya iskân edilenler yerleştirildikleri yıl sonundan başlayarak, beş yıl ve 2 numaralı mıntakada yerleştirilenler, yurtlandırıldıkları yıldan başlayarak üç yıl toprak, yapı, kazanç ve yol vergilerinden muaf tutulurlar. Yeni yapılar bina vergisi kanunu muafiyetlerine tâbidir.

B : Bu kanun hükümlerine göre Hükümetçe temlik edilen toprak ve yapılardan bu temlik dolayısıyla veraset ve intikal vergisi ve ferağ harcı ve resmi alınmaz.

C : Noterlerce yapılacak borçlanma senetleri pula ve harç ve ücrete tâbi değildir.

2 - Tapu muafiyeti:

Bu kanuna göre gerek parasız ve gerek borçlu ve gerek peşin paralı olarak verilen bütün yapı ve topraklar harçsız, pulsuz tapuya bağlanarak senedi verilir. Temlik ve teffiz, kıymet takdiri, borçlanma ve ipotek konup kaldırma muameleleri hiç bir harca, masrafa ve pula tâbi tutulamaz.

3 - Askerlik muafiyeti

Madde 38 — A : Muhacirlerin askerlik çağlarının başlangıcı geldikleri yılda nüfus kütüklerine geçen yaşlarına ve bu esasa göre hesap olunur. Nüfus doğum kâğıtlarında doğumlarının ay ve günü yazılı olmıyanların doğum günleri yılın temmuzunun birinci günü sayılır.

B : Geldikleri yıl ikinci kânunun birinde 22 yaşını bitirmiş olanlar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayıp yaşlıları efrat

arasına ihtiyata geçirilirler. Bu gibilerin, her ne sebeple olursa olsun, nüfus kütüğüne yazılmalarının gecikmiş olması, geldikleri zaman ve yaşlarına göre başlayacak olan askerlik çağlarını geciktirmez. Bunlar, nüfus kütüğüne yazıldıkları tarihten başlayarak iki yıl geçmedikçe talim, manevra ve başka iş için silâh altına çağrılmazlar.

Geldikleri yıl ikinci kânunun birinde 22 yaşını bitirmemiş olanlar muvazzaf hizmetini yapmağa mecbur tutulurlar. Ancak bunlardan geldikleri tarihte (16 : 22 dahil) yaşında olupta Hükümetçe iskân edilenlerin ve Hükümetin gösterdiği yerde yurt tutanların muvazzaflık hizmetleri, nüfus kütüğüne kaydoldukları tarihten başlayarak, iki yıl geciktirilirlir: bu hizmetleri en yakın piyade kıt'alarında yaptırılmak üzere altı aya indirilir. Hükümetçe iskan edilmeyenler veya Hükümetin gösterdiği yerde yurt tutmak istemeyenler yalnız iki yıllık geciktirme hakkından istifade ederler.

C : Memleketlerindeki tahsilleri ihtiyat zabiti yetişecek derecede olupta, geldikleri tarihte, 22 yaşını bitirmiş olanlarla memleketlerinde askerlik yapmış ve fakat 22 yaşını bitirmemiş bulunanlardan ihtiyat zabiti olmak isteyenler ve geldikleri tarihte, 22 yaşını bitirmemiş ve memleketlerinde askerlik etmemiş olanlar iki yıl geciktirme hizmetinden sonra 1076 numaralı kanun hükümlerine tâbi tutulurlar.

Ç : Muhacirler arasında önce tâbi oldukları Hükümet ordusunda ihtiyat veya muvazzaf zabit olanlardan lâzım olan evsafı taşıyanlar, staja tâbi tutularak, ihtiyat zabitliğine geçirilirler.

D : Umumî seferberlikte muafiyet yoktur. Ancak nüfus kütüğüne kaydoldukları tarihten başlayarak üç ay geçmemiş olanların silâh altına alınmaları üç ayın sonuna bırakılır.

E : Bir yıl içinde nüfus kütüğüne kayıtlarını yaptırmıyanlar yukarıdaki muafiyetten istifade edemezler.

F : Eski memleketlerinde askerlik ettiklerini veya bunun yerine bedel verdiklerini tevsik edenler tekrar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayıp yaşlıları yerli efrat ile ihtiyata geçirilirler.

G : Türkiye içinde bir iskân mıntakasından diğer bir iskân mıntakasına Hükümetçe naklolunarak yerleştirilen vatandaşlardan muvazzaf hizmete tâbi olupta bunu henüz yapmamış olanların bu hizmetleri, yerleşecekleri yere vardıkları tarihten başlayarak, iki yıl geciktirilir ve en yakın piyade kıt'alarında yaptırılmak üzere altı aya indirilir.

H : Kanunen muhacir tanınmıyan mülteciler ve ecnebilere Türk vatandaşlığına girenler, vatandaşlığa alındıkları tarihte hangi yaşta iseler o yaştaki yerli efrat gibi askerliklerini yaparlar.

Fasıl : VI

Malî hükümler

Madde 39 — I : 1 ve 2 numaralı mıntakalarda 12 ve 13 üncü maddelere mutabık olarak Hükümetçe iskân edilmiş veya edilecek muhacirlere, mültecilere, göçebelere ve naklolunanlara 885 numaralı kanun hükümlerine göre verilmiş veya bu kanun hükümlerine göre verilecek olan iskân haddi dahilindeki müte-davil sermaye, sanat ve ziraat alât ve edevatı, hayvanlar, koşum ve araba takımları, tohumluklar ve 1 numaralı mıntakalardakilere iskân haddi içinde verilmiş veya verilecek toprak ve yapılar parasızdır. Bunlardan önce borçlanmış olanlardan tahsil edilmeyen taksitler tahsil olunmaz ve tahsil edilenler de geri verilmez.

Tevzi cetvelinin üçüncü bendine göre verilen topraklar da parasızdır.

II : 2 numaralı mıntakada 885 numaralı kanun hükümlerine göre iskân edilmiş veya bu kanun hükümlerine göre iskân

